

El Gironès

Any I

BIBLIOTECA PÚBLICA
GIRONA

Núm. 2

Redacció i Administració:
PLAÇA INDEPENDENCIA, 16. — Ent.

Diumenge 20 de Febrer de 1916

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Girona, trimestre 1'50 ptes.
A fóra 2'00 "
Numero solt 0'10 "

AMOR ACADÈMICH

No volem pas dir amor *platónich*, car la Academia a que 'ns referim no es la fundada per el gran filosof grec, sinó la Academia fundada a Madrid pera *llimpiar, fixar y donar esplendor* al castellà y que se titula (ab irritant sinédoque) *Academia de la llengua espanyola*, com si les altres llengües vives, y parlades a Espanya fossin estrangeres.

Aquesta Academia, per boca de son president, el Sr. Maura, acaba de excitar el zel del Ministre pera que, *sense contemplacions ni disculpes de cap classe* barri les portes de totes les escoles, oficines, corporacions, centres y actes oficials d' Espanya a totes les demés llengües espanyoles distintes de la castellana, però en el mateix document fá protestes de respectar y estimar a eixes llengües, o dialectes, com les califica ab tanta ignorancia com despreci.

Es un respecte y estimació molt especial el que té l' Academia envers els idiomes espanyols no castellans; ni a amor platónich arriba, es un aversió y enveja mal dissimulada, car negar a una parla el foc y l' aygua de la vida pública, arreconarla al clós de la llar, y als estèrils entreteniments de la literatura provinciana, es empresonar-la injustament pera que en la presó acabi sa vida, després d' una agonia mes o menys llarga.

Que aixís estimin a nostra parla aquells Srs. Acadèmics centralistes, censurable es, però no del tot sorprenent: es l' esperit absorvent y uniformista de la rassa que está malmenant desde mitjants del sigle XVII l' immens patrimoni material y espirituai d' Espanya. Lo que sorpren es que hi haja catalans qui per inconsciencia, o per un grapat de cénfims, aplaudeixin la desgraciada petició de la R. A. y fins vulguin defensar, com fan alguns maurins, l' etzegallada del seu il·lustre Quefe, calificada molt justament pel Sr. Bisbe de Barcelona d' *agravi* inferit a la nostra llengua materna.

Si qui escriu aquestes ratlles fos Ministre, cridaria a eixos senyors tan ayants del català com el qui mes, però que aproban l' excitació del Sr. Maura, v. g. als senyors del setmanari *Patria* y els hi diria:

—Ciudadans catalans, jo els respecto y estimo molt, pero sápigam que els prohibeixo entrar en les escoles, primaries y superiors, Instituts, Universitats; Seminaris, Ajuntaments, Diputacions, Tribunals, Oficines y Corporacions oficials, Parlament, y badar la boca en cap acte oficial.

—Home, Sr. Ministre, ¿a que vé aquesta prohibició?

—La demana un il·lustre Quefe, y conterrani.

—Peró ¿en que se funda?

—En el bé y suprem interés d' Espanya.

—Que no som espanyols nosaltres?

—Els espanyols oficials son els castellans: unicament ells forman l' Espanya una e intangible.

—¿Y no podem nosaltres, essent catalans, laborar pera el bé, d' Espanya?

—Com a catalans no, ni poden parlar

ni serán escoltats. Han de disfresarse, si de cas, de castellans.

—Peró a Bélgica, Suissa, Austria-Ungria y als Estats Units ¿no treballan junts ciutadans de diferentes nacionalitats, servant son carácter y personalitat?

—No ho sé, ni vull saberho. Aquí som uniformistes y simplistes a ultransa.

—¿Quina culpa tenim de no haver nascut a Castella? ¿Per aixó hem d' esser de condició inferior? ¿l' igualtat de drets y debers?

Es inútil: l' actual ordre de coses es intangible. En aixó les lleys y R. O. son inmutables.

—Donchs, ¿en que ens ocuparem senyor Ministre?

—Es tant lo que 'ls estimo que 'ls hi permetere estar dintre a casa seva, contar rondalles, a la vora del foc, si es a l' hivern, o a l' eixida, si es al istiu, parlar ab la familia y amichs—mentres no sigan autoritat y en actes oficials—y si encare tenen humor y temps podran matarlo fent versos o prosa provinciana, que no tindrà cap mérit ni consideració en les esferes del saber oficial y retribuït.

¿Quedarían aytals ciutadans catalans convensuts de l' estimació del Ministre?

Si fossin lògichs ab lo que diuen davant de l' exclusió de lo que val mes que alguns ciutadans, la llengua de tot un poble, si, haurian de quedar contents y satisfets de les consideracions y estimació ministerials, perquè, lo que diria tal volta el factotum de *Patria*: «encara ens deixan parlar un xich; pitjors caricies feren els moros a S. Ramón Nonat.»

J. P.

L' ignorancia astronomica general

Malhauradament és massa cert el fet qu' expressa l' enunciat d' aquestes ratlles. No és que jo tingui l' absurda pretensió de que s' hagi de trovar a cada cantonada un Galileu, un Newton, un Laplace o un Laverrier; no: pero, entre l' cúmulo de coneixements científics d' un professional de la ciencia del cel i la ruda ignorancia de la generalitat de les persones, hi há, no ja una diferencia desproporcionada, sino, un abim aparentment infranquejable. Qui dubtés de mes paraules hauria pogut convencer's de la veritat que enclouen les meves asseveracions, no més amb haver-se trovat el diumenge prop passat, entre 6 i 7 h. del vespre, al extrem d' un dels nostres passeigs mes concorreguts. Una gran gernació s' aplegava en el lloc esmentat, dividida en compactes grupus i fileres, quals individus sostenien animades discusions, al ensemps que mantenien tots ells fita la mirada en un punt del cel occidental. Jo vaig aproparm'hi amb l' intent d' esbrinar quin era l' objecte que tant poderosament atreia llur atenció, i vaig mirar en la direcció indicada. I a fè que valia la pena. En el fons d' un ponent serenissim, i apropats en un angle de menys de 30' Jupiter i Venus lluien amb esclat mirific acostant-se a la seva conjunció, que devia tenir lloc l' endemà a 3 h. Venus, sobretot apareixia com un immens diamant

d' una blancor enlluernadora que surava demunt les vagues clarors d' aquell capvespre morent.

Era ja la segona volta en la mateixa vesprada que m' extasiava en la contemplació d' un espectacle tan meravellós i segurament hauria romàs llarga estona en la mateixa fruició contemplativa, si no m' haguessin ferit les orelles i el cervell les disbaratades observacions i els ridicols comentaris que sortien de la multiitud que m' envoltava.

Per a uns es tractava de dos aeroplans alemanys que practicaven un reconeixement. Per altres d' un zeppelin que idem de idem. Qui li sentia la fressa del motor; qui veia el bultu del dirigible: qui, per fi pretenia veure'l arrancar en direcció a nosaltres.

Vaig anarm' consternat. Acabava de veure demostrat d' una manera massa palesa, un fet del qual jo tenia ja esment, pero que, al trovarm'hi per primera vegada en contacte directe, me feia mal.

Llavors vaig recordar que, per dissort, la cosa estava encare mes mal parada de lo que a primera vista semblava i que no fóra res que les classes populars estiguessin completament a les fosques en coses que tots els homes n' haurien de posseir, tan sols fassin, nocions, sino que lo pitjor és que, les classes directores que son les que han de donar a les primeres l' aliment espiritual de la cultura, n' están tan desproveïdes com aquelles; i aixó que constitueix un estigma, per als qui, disposant de medis de proporcionar-se un capdal de coneixements científics de tanta importancia com els que motiven aquets paragrafs, no ho han fet, es lo únic que excusa l' ignorancia del quí ha de rebre la veritat científica com una almoïna que generosament haurien d' oferir-los els qui voluntariament s' han condemnat a la pobresa.

I a títol d' exemple, citaré 'l cas d' un diari que ocupa el primer ó segon lloc en la premsa de la capital de Catalunya (el pecat es pot dir, pero el pecador no) que al fer, temps ha, l' elogi de la cantant Mercè Ferry, en un article de 143 ratlles deia: «Mercedes Ferry ha surgido ante nosotros como surgen esas estrellas temporarias que no existen en ningun catálogo astronómico y que todos admiramos por su radiante esplendor, por sus diversos colores y por su belleza incomparable.»

Lo mes sensible és que una revista científica de la nació veïna va collir aquesta relliscada, tan freqüent en els qui parlen del que no saben, i va fer-hi el següent comentari, breu pero incisiu: «*Je serais curieux de savoir où l' on peut voir ces magnifiques étoiles admirées de tous les profanes et ignorés des astronomes.*»

No content el col·lega de l' altre banda del Pirineu de posar en evidencia l' ignorancia del articulista espanyol, feia constar que un altre periòdic de Barña, setmanari català, per mes senyes, publicava el retrat de l' artista i per tot elogi es limitava a transcriure del llarg article encomiastic publicat pel primer, sols el troç citat *ut supra*.

Ademés, tots estém acostumats a veure en articles i gazetilles frases com aquesta *El sol lucia esplendoroso en el*

zenit i en realitat no's pot dir inexactitu mes gran amb menys paraules. I entenguís que parlo dels diaris del nostre país, ja que en altres latituds pot esser veritat lo que aquí es fals. Aixó me porta a la memoria el cas d' un inspirat poeta i pulcre literat, amb l' amistat del qual m' honro, que titllava de fals lo que deia un poeta subamericà el qual parlava de la ginesta florida en Gener. Jo vaig indicar-li la seva equivocació fent-li notar que en l' hemisferi austral el Gener corresponent al nostre Juliol i que bé podia florir la ginesta pel Gener en un país situat per sota l' equador.

No es pas, empró, únicament a Catalunya, i a Espanya en general, que aquesta marca d' instrucció es posa de manifest. Els casos que cad' any passen en el país vehí, alguns dels quals son anecdotics, no tenen fi ni compte. En el nostre recort esta encare el que va ocórrer en un poble del mitgdia de França, qual batalla va moure molta fressa i's va posar en ridicol per haver prés al planeta Venus per un dirigible o aeroplà, no recordo bé—en practiques d' espionatge. Encare un altre: Pocs dies després d' haver esclatat la guerra entre Russia i els Imperis centrals, a Kiew, veien apareixer cada vespre un aeroplà austriac amb el reflector encès i que desapareixia una hora després, sempre per Ponent. Crec inútil afeigir que també's tractava de Venus.

En nombre infinit podrian citar-se els fets de idéntica naturalesa que passen a tot hora en diferents indrets del món, inclós en els que mes fama tenen de civilitzats. I ara jo 'm pregunto: ¿No es ben extrany que els homes, en general es preocupin tant poc de sapiguer on son i aon els porta aquest troç de terra que roda per l' espai infinit com una bola de trajectoria saviament calculada? ¿Que no vulguin tenir noció exacte del astré que ens inonda de llum, ens vivifica amb la seva escalfor i sense el qual la vida esdevin·ria un impossible? ¿Que no vulguin conèixer a la pàlida regina de la nit, cantada per tots els poetes, confidenta dels enamorats (que se'n fien sense conèixer-la) i que vessa la seva llum argentada sobre els boscos adormits i demun' la mar en calma? ¿Que, finalment, no tinguin interés en sapiguer lo que son aquesta profusió de brillants estels que en les nits serenes tremolen en les profunditats insondables del espai?

Jo que se el be immens que dec a n' aquesta ciencia, la mes noble i elevada; que sé el consol que portan a l' ànima les sublimes contemplacions siderals, vull portar també el meu grà de sorra a l' obra magna de l' enlairament del nivell de la cultura popular i la meva modestíssima ploma, tan pobre en conceptes com rica en bona voluntat, está des d' are al servei del pacient llegidor amic que vulgui iniciar-se en alguns punts elementals de la bella ciencia d' Urania.

A primera vista sembla que l' Astronomia vingui només a satisfer la curiositat i omblar un dels buids que son l' expressió de l' afany d' investigació innat en l' home, pero en realitat el seu paper es molt més elevat, i els beneficis que l' home en reb, molt més considerables. Absorbit en les magnés contemplacions

astronòmiques i amb la atenció ocupada en coses tan grans, arriba a tenir un coneixement exacte de les misèries del nostre pobre planeta, i per l'idea de grandiositat, d'immensitat, d'ordre i harmonia que regne en tot l'Univers, arriba a sentir a Deu en tota la seva infinita omnipotència i aclaparar per tanta magestat i grandesa no pot menys de clamar amb el psalmista: «Cœli enarrant gloriam Dei, et opera manuum ejus annuntiat firmitermentum.»

B. CARRERAS

Membre de la «Société Astronomique de France».

Paraules consoladores

Ho son de debó les escrites per el Sr. Bisbe de Barcelona en la nota necrològica dedicada al Sr. Bisbe de Vich (a. C. s.) y referents a la tan justament combatuda petició del President de la Real Academia de la llengua castellana, contra les altres llengües espanyoles.

Fa pena veure que hi ha catalans insensibles a aquesta última fuetada a nostra aymada parla donada, y molta més ne fá el veure que alguns catalans, no capint la capdalt importància y transcendència que en el ordre científich, polítich, jurídic y social te l'idioma propi, o per altres causes, mes culpables encare, tenen la gosadia de volguer defensar y justificar la reprobable petició de la R. A. Meditin uns y altres les següents hermoses paraules del Ilm. Reig:

«Segurament sentí (el Sr. Bisbe Torras) en el seu cor l'últim colp a sa llengua mare, que tant estimá, y al dictar en catalá les darreres paraules, dirigides a sos estimats diocessans, protestava implícitament contra l'agravi.»⁽¹⁾
Aytal sinceritat y energia en un Príncep de l'Església enamora y encoratja. Reflexion sobre tan preciosa afirmació els que titllan d'exagerats y egoistes nostres entusiasmes catalaneschs. Els qui durant aquestos dies han dedicat elogis al gran Bisbe que plorém, que sigan conseqüents, que estimin com ell a la llengua materna, que com ell sentin els agravis que rebí, sigan de qui sigan, y contra ells protestin també implícitament, al menys, conreuantla, parlantla y escriventla com ell feya, y no arreconantla per cap altra, per oficial que se intituli.

Els qui aixís no obrin, podran haver nat a Catalunya, però no tenen pas el seu esperit, no senten pas els batechs, els amors y 'ls ideals de l'ànima catalana; son catalans inconscients, purament nominal, no son verdaders catalans, per mes que digan o s'ho pensin, que també avuy es veritat lo que deya l'Apòstol: «no tots els descendents d'Israel son israelites, ni tots els qui son del llinatge d'Abraham son per aixó fills seus.»⁽²⁾

J. P.

(1) El subratllat es nostre.

(2) Rom. 9, 6 y 7.

Juventut Catòlica - Regionalista

Com haurán suposat nostres llegidors, aquesta secció anirà destinada sempre a la novella entitat que amb tant favorable aculliment s'ha creat en nostre ciutat i es orientacions de la qual sabem ja que's pensa pendre-les com a patró en altres poblacions importants de Catalunya. Però, no solsament ressenyarà l'actuació de la «Juventut», sino que en ella s'hi publicaran treballs dels seus membres que alhora qu'els servirà d'estímul, seran mostra palesa de llurs entusiasmes envers els lemes de la seva Senyera.

L' escolania, sense el seu Mestre Mn. Joan Roquet

Els escolanets tots ploreu ningú 'ls pot aconortar...
Els escolanets anyoren al qu' els feia reïllar.

Allí a l' escolania hi ha uns quants rossinyolets qu' esperen, com cada dia, ...jal qu' està ja entre angelets!

Aquells nois avui no ensegueixen cançons de mistic amor... ni riuen... ni bromegen, es que... ¡Mn. Joan es mort!

Tots están allí plorosos el seu pare 'ls ha deixat! Aquells cants tan melodosos en ploralles s' han tornat.

La batuta directora, sembla qu' el fret l' ha glaçada encare air, aquesta hora, ne dirigí una cantada.

Els escolanets tots ploreu ningú 'ls pot aconortar... els escolanets anyoren, un mestre qu' es feia aïmar!

R. XIFRA

AGRE-DOLÇ

«El Autonomista» ha començat ja a fer la seva campanya electoral, i l'ha iniciada amb una *ingenuïtat* que no té preu.

El seu programa per a la vineta lluita, està contingut en aquestes ratlles:

«Como siempre «El Autonomista» está a disposición, GRATUITAMENTE, de todos los candidatos republicanos.»

Al llegir aixó, el subratllat del qual és nostre, a un hóm li surt espontaniament dels llavis aquell adagi tan catalá:

Qui no 't conegui, que 't compri.

* * *

El brillant escriptor de la secció «Al Pasar» del confrare *El Norte*, amb ocasió de la desgraciada comunicació d'En Maura, ha publicat unes ratlles, admirablement ben traduïdes, en lloança de nostre formosa llengua catalana.

Al llegir-les sentiem una mena d'escalfret al constatar que per a cantar la llengua materna havia aquell escriptor de traduir son pensament i d'oferir-nos la inexplicable contradicció de retre homenatge a la propia llengua i ensemps menysprear-la al fer la lloança en una llengua enmanllevada.

* * *

El confrare local *El Norte* publicava el dia 16 un article electoral i en ell hi posava el següent lamentable exabrupte:

«... todo nuestro empeño ha de ir encaminado a la afirmación de nuestra hegemonía social y política, que por algo es la Comunion Tradicionalista, que defendemos, la depositaria de la Verdad político-catòlica, en la vida pública.»

Continúa, doncs, la dèria de sempre. Lo transcrit és un veritable error teològic. De la Veritat político-catòlica sols n'és depositaria l'Església. D' aixó ne donen fé indubitable les Encíclicues dels Papes. Semblant afirmació demostra el contrari del que 's proposa l'articulista, puig aital teoria ha estat condemnada, en tot temps, per l'Església Catòlica i recentment per les explícites normes conades pel Sant Pare an els catòlics espanyols.

Deplorém vivament que un apassionat partit polític vulgui constituir-se en monopolitzador de la Veritat político-catòlica i que per les autoritats competents no 's posi el degut correcciu an els qui, amb els seus errors, tant de dany causen al Catolicisme.

REMEMBRANÇA

Quan nostre «Juventut» començava a mostrar la vida que li comunicava 'l seu fervor; quan la decisió i fermesa de tots construïen amorosament l'obra concebuda per el seu esperit sadollat d'idealitat;

quan l'arbre que ell havia plantat començava a florir i a estendre les seves branques, Mossen Joan Roquet, el nostre conciliari, ha mort. Ell, que era l'ànima de la «Juventut», a la que comunicava l'ale que li doná vida, ha desaparegut d'entre nosaltres. La seva perduda és, en aquestos moments, tant dolorosa com irreparable; perque a la constància que 's necessita per a consolidar una idea encarnada en una obra d'amor ell hi ajuntava tot l'esforç per a engrandir-la, i el seu entusiasme 's cononia amb la voluntat indispensable per a fer-la triomfar. Ell, més que ningú, descobria amb ciencia i claretat alhora, les vies segures per on el ideal havia de trobar excelsit, i era ell qui amb ses paraules, que prompte convertia en fets, posava en l'obra iniciada l'esforç que havia d'esser éxit. Per ço la nostra «Juventut», acoblada sots la bandera espiritual que ell tremolava, haguera manifestat desseguida la seva exuberància de vida donant flors de realitat.

Avui, Mossen Joan ha deixat el camí del temps, per a dirigir-se vers els horitzons serens de la Eternitat. Deu en sos designis insondables l'ha cridat en son sí per a fer-li participar de la beatitut eternal reservada a n'els esperits que l'adoren.

¿Quins son per a nosaltres els deures que la seva memoria 'ns imposa? A més d'exercitar la pietat cristiana, l'únic aroma saludable per a 'l esperit, n'hi ha un altre de primordial, essencialíssim, que podém anomenar el seu testament espiritual: completar l'obra per ell iniciada, realitzar el seu ideal amb la noble ambició de veure'l coronat per la doble diadema del amor i entusiasme que 'ns ha llegat. Aquesta ha d'esser la nostra missió, que havem d'acomplir-la posant tots els esforços al servei del ideal que 'ns anima. Per portar-la a la pràctica tenim la nostra fermesa de voluntat i el seu esperit que ha d'enfortir-nos.

La major satisfacció per a un fill, al ensemps que la seva obligació, consisteix en seguir les inspiracions que li ha marcat el seu pare; la nostra ha d'estar també en satisfer lo que era 'l seu desig: lograr el major esplendor per a la «Juventut» que ell tant aimava. ¿Tindrém la virtut de suavitzar les asprors de les dificultats?

Si no 'ns manca fé i amor per a la obra començada, no cal duptar que ells ens proporcionaran les facilitats per a continuar-la, i també els elements necessaris per a veure el seu desig i el nostre convertit en realitat. Si sabem infiltrar en nostre cor aquella font d'energia que brollava del seu, completarem l'edifici del ideal amb el somriure del triomf que ansiem.

Per a seguir la ruta que 'ns senyala nostre deure, més que ambicions desmesurades, necessitem que la corrent d' amor no se interrompi; tant com la fé en el esperit ens es indispensable la constància en els propòsits.

Abressém la bandera que ell tremolava, que era bandera de treball i de adhesió a n'els sagrats principis que informen les nostres creencies; i tinguem present que per a mantenir-la ben alta no ha de faltar-nos voluntat i que la fermesa ens es indispensable per a conservar-la immaculada.

Aquesta es la nostra obligació present i també ha d'esser el nostre ideal.

J. BIGORDÀ JUNYENT

CULTURA I ART

LA CERVIANENCA
Sardana llarga per a piano.—Baró

Dedicada al lloc del seu bregó, demostra en Baró en aquesta obra seva esser un dels compositors mes ben orientats en sapiguer donar forma artística, amb la sobrietat deguda, a les sensacions

i modo d'esser peculiar del nostre poble, que tant i tant vibra de goig al veure la seva personalitat reflexada en les notes que llensen al aire els típics instruments de plaça.

Se coneix que l'aventatjat compositor empordanés ha copsat l'inspiració en les fonts sempre fresques i regalades de la cançó popular estant-ne ben xop i amarat, seguint en aixó les petjades dels millors autors de nostra dança que admeten unicament com a selectes les sardanes calcades en el cant popular, rebutjant en canvi les pretencioses i ridícoles sardanes de concert.

Nosaltres felicitem ben coralmen a en Baró, com també al seu distingit mestre de composició Sr. Juncá. I per a molts anys.

PATRUSIM

Centre Catalanista

APET ANIVERSARI — Va tenir lloc el passat diumenge en commemoració del XXIIé aniversari de la fundació del «Centre», festejant se alhora la reaparició de EL GIRONÈS.

El saló d'actes de la nostre entitat estava ocupat per una llarga taula en forma de T. Els comensals passaven de cinquanta, regnant durant l'apet la fraternal expansió i alegria que caracteritza totes les nostres festes tan plenes d'idealitat, de joventut i poesia. Presidi el Sr. Marqués de Camps qui tenia a sos costats als senyors Riera, Quintana, Masó i Macias.

El sopar fou curiosament servit pel restaurant «Barris».

Al destapar-se el xampany s'aixecá a parlar el Sr. Marqués de Camps. Començà remarcant dos fets amables per a nostres ideals: la reaparició de EL GIRONÈS que tornava a la palestra pletoic d'ideal i entusiasme, auguri d'una acció fecunda i la constitució de la «Juventut», bella esperança pel demá, que s'aplegava al voltant dels lemes de Deu i Patria.

Dos notes tristes, empro, palideixen nostre alegria: la perduda del excel·lent company Mn. Roquet, qual record carinyós no s'apartará de nostre memoria i qual bell exemple sempre ens esperonarà; i l'acte realitzat per En Maura al atacar nostre llengua gloriosa, la qual, pels catalans, està per demunt de tot, car es la nostre ànima.

Pará després de les eleccions, significat que els regionalistes el que volém és que l'esperit salvador de la nostre política catalanista influeixi en tot Catalunya, sense cap pretensió d'absorbir les demás actuacions mentres no ataquin a lo que per als bons catalans és intangible.

Al principi semblava que havia de dominar la mateixa norma de les eleccions municipals passades, en les que tots els partits s'ajuntaren en contra nostre (senyal evident de que erem els més forts), però nosaltres desplegem nostre forces i formant el quadre obligarem a que canviés l'actitud de nostre enemics, bufant vents contraris.

Si les coses no canvien anirém intel·ligenciats en tots els districtes, en ares dels supréms ideals que 'ns acoblen. Potser una vegada més els regionalistes gironins haurém de sacrificar nostre desigs i nostres entusiasmes, però obtindrém compensació per a una altre banda. No obstant, reservéu tots vostre vots i prepareu-vos per a la lluita que an els qui teniu encomenada la missió directora tan sols ens guia l'interés vital de Catalunya.

Aquest és, molt resumit, el brillant parlament de nostre President. Durant ell sovintejaren les mostres d'aprovació que 's convertiren al final en una ovació clamorosa, acabant la festa en mig del major entusiasme.

* * *

CICLE DE CONFERENCIES.—Aquest cicle, que ja en el número passat anunciávem, s'inaugurarà, si Deu vol, el diumenge vinent, dia 27, a dos quarts de 6 de la tarde.

Será el conferenciant l'il·lustrat Professor de Ciencies d'aquesta Normal Don Joan Gomis, qui disertará sobre el tema «Els dos esperits Ibèrics».

Son convidats i pregats d'assistir hi els senyors socis i llurs families.

AMMETLLERS....

Demunt del prats l' herba és encara humida per les boires derrereres del gener, prò un tremolar de llum emperesida brèsa, suaument, les branques d' ammetller:

la remada devalla, destríant-se: la pastora, riguent, guia l' estol, descordat el gipó, per la frisantse de sentir en la pell, un raig de sol.

Mes, lentament, mentre a n' el mas arriba ja 's sent el pit com una flama viva, del sol i del amor traicioners;

i enlluernada d' una joia estranya, no sab dir si han florit els ammetllers, a dintre del seu cor o en la montanya...

MIQUEL DE PALOL

De les petites maravelles gironines

SEGONA PRESENTACIÓ

Aviat farà un any, que En *Jhot-Flick* se presentava a fer acatament al públic gironí, des de les pàgines de la malaguanyada revista d' humor *Aigua-forts*.

Farà escassament quinze dies, que En *Jhot-Flick* donava comiat a bona part dels seus llegidors (si es que 'n la nostra modestia en tenim) amb la salutació de *a reveure*. Això tenia lloc quan *Aigua-forts* en un moment de la seva omnimoda voluntat, acordava posar punt final a la seva existència que havia fet les delícies de tota mena de gent i que havia sigut l' encant dels innombrables instants de frivolitat que 's donen en el transcurs del viure.

I veusauquí que avui En *Jhot-Flick* mantenint la fidelitat a la paraula donada, se presenta al públic de EL GIRONÉS, amb les mateixes gallardies juvenils que quan anunciava, com un jotglar dels temps heroics, que volia recitar coples d' amor i gentilesa, alhora que cenyia espasa de Toledo, vestia *osbere* o cota de malla i calçava esperons daurats.

En *Jhot-Flick* ardid i entusiasta, portava aleshores dos grans enamoraments. Un de cortesia i devoció a femenils encants. L' altre d' amor entranyable a Girona que com vella padrina fa olor de romaní, que té els membres retorçats per les convulsions de la seva vida, té el color de les coses que 'l temps consagra com a símbol.

Aixís era aleshores. Ara emprò, el galanteix del trovador ha de ser solsament per la Ciutat, que des de avui serà per En *Jhot-Flick* la seva gran i única enamorada...

Parlarè també de les *petites coses*, d' aquelles *petites coses* que sovint presenten gràndeses profundes, que sempre van curulles d' amor i delicadesa i poesia eterna...

I com, des de 'l primer dia en que varem començar com des de 'l primer instant en que hi và haver en el mon un inici de vida, i al igual que sempre irà succeint fins la seva darrera palpitació, una ironia molt fina, s' enlairarà per sobre les nostres testes, de la mateixa sort que l' enlaira l' espessa fumarada, entre la serenor del aire transparent i diàfan...

JHOT-FLICK

A cà la Ciutat

En la penúltima sessió de l' Ajuntament el regidor maurí Sr. Sagrera, amb visible contrarietat del cap de la minoria Sr. Vancells, protestà perquè s' hi llegí una proposició redactada en català.

Aquesta ridícula impertinència per part del qui més valdria que 's preocupés de enrahonar bé, fós en la llengua que fós, va ser degudament contestada pel Sr. Masó qui anuncià per a la sessió pròxima la presentació d' una proposició

pertinent. En la sessió d' ahir fou presentada la següent:

«Exm. Senyor.: Els regidors que suscriuen moguts per el més intens amor a la llengua catalana, i amb el desigs de que l' Ajuntament interpreti en aquets moments els verdaders anhels i sentiments del nostre poble envers el seu idioma, tenen l' honor de formular la següent Proposició:

L' Ajuntament de Girona declara i acorda:

Primer.—Que rendeix acatament i adhessió a la gloriosa Llengua Catalana, estimant-la un patrimoni sagrat de la nostra terra i part integrant de la naturalesa social de Catalunya.

Segon.—Que desiija segueixi essent honorat i respectat com fins arè l' us i costum de la Llengua Catalana en la vida municipal.

Tercer.—Que 's comuniquin per l' Arcaldia a la Presidència del Concell de Ministres, els dos precedents acorts, preguntant a més al Govern que les disposicions de caracter purament administratiu i els projectes de llei que presenti a les Corts se fonamentin en principis d' ample llibertat i respecte complet a l' us de tots els idiomes espanyols.

V. E. no obstant acordarà. — Girona 15 de Febrer de 1916. — *Albert de Quintana. — J. Font i Fargas. — Francisco Coll Turbau. — Valero Leal. — Josep Ensesa. — S. Masó. — Pere Solà. — Josep M.ª Noguera. — Josep Rohí. — Jaume Ferrer.*»

La proposició transcrita ben poca cosa significa en comparació a l' homenatge que a la llengua propia, expressió viril de l' ànima col·lectiva, deu retre-li tot català que tinga conciencia de la seva dignitat patriòtica i no s' avergonyeixi de sa niçaga. No obstant, encare que sembli mentida, encare que 's resisteixi a creure-ho qui suposi sentit comú en totes les persones, hi han regidors gironins qui tenen la gosadia de no admetre-la. Aquets són pertanyents—no podien ser altres!— a les minories lliberal i maurina, passant aquets dos grups tota la setmana en conciliàbuls tenebrosos, en els que si hi han posat en joc armes de tota mena amb tal de conseguir que 's conjuminés una oposició, millor dit, un despreci a nostre parla.

Per sòrt có no s' ha pogut alcançar. En ambdues minories és ben cert, desgraciadament, que hi hán homes febles, i pobres d' esperit que no han sapigut rebel·lar-se, amb dignitat, contra les presions i amenaces estúpides que els hi fan des de el baladrer malparlat fins al cacic renunciós i toçut que no han sentit mai cap espiritualitat, ni mai han sapigut aixecar els ulls vers un noble ideal. Però, també, son covarts i aquesta mateixa covardia és la que 'ls ha fet defugir amb un aplacament el debat municipal que divendres tothom esperava que plantejarien oposant-se cegament, inconscientment, a l' esmentada proposició.

Tan sols un regidor se sentia disposat a escometre als defensors de la llengua catalana. Era el Sr. Bassols. Ell se sentia heroi dintre la seva soletat. Fins duia a la butxaca un entorolligada i capçiosa esmena, en la que amb moltes retòriques d' amor platònic a Catalunya, defensava que tothom havia de fer com éll: el ridícol d' estrafer a tot drap l' hermosa llengua castellana. Més ningú s' atreví a fer-li de compare. I el Sr. Vancells qui no pot negar que es a identificat amb la proposició, que sent la seva dignitat de català revoltar-se contra un maurisme que vol fer-lo renegar de la parla que estima, se feu, no obstant, capdill de la covardia; i creient que salvava la situació plantejà la dilatoria del dictamen previ de la Comisió.

Els firmants de la proposició, si haguessin volgut, podien barrar el pás a la vergonyosa fugida, però preferiren donar una lliçó de noblesa. Nostre dilecte amic Sr. Quintana, primer firmant de la proposició, contes a, com també, els senyors Font i Leal, que accedia a que fós dictaminada, encare que no calia saber el parer de la Comisió, allí on hi havia ja la firma de la majoria de l' Ajuntament, i recordant aquelles habilitats dels maurins i liberals, quan per sorpresa pastaven acords municipals contra la Mancomunitat, el Sr. Quintana els hi feu sapiguer que no s' aprofitarien de la força del número per a imposar, en aquells moments, uns acords que ja cuen la sanció de la majoria.

L' expectació que despertà la proposició de les minories catalanesques segueix latent. Passarè una setmana més que serà de neguit pels covarts, de despit pels rencuriosos, de tráfec fatigós pels enfunismats que voldrien fer esclatar son odi amb una suicida negació.

I no passarà res. La terra estèril no dona fruits.

La Llengua Catalana serà honrada com se mereix, divendres vinent i veurè quins serán els qui s' atreviran a traicionar la liur ànima catalana.

GAZETILLA

REMERCIAMENT.—La bona acullida que 'ns ha dispensat el públic ens ha omplert d' íntima satisfacció. Les paraules encoratjadores que, de paraula i per escrit, havè rebudes, ens han afermat en nostres propòsits. A tots grans mercès.

ADVERTIMENTS.—En el repartiment del primer número hi han hagut variès deficiències que esperè ens serán perdonades, mentres nosaltres procurarè anar subsanant-les. Hem repartit EL GIRONÉS a totes aquelles persones a les qui ens ha semblat els seria grat cooperar, amb la llur subscripció, a la tasca patriòtica que ens hem imposada. Dintre alguns dies començarè a cobrar-la. Els qui no vulguin protegir nostres catalanesques campanyes tindran ocasió, si no ho han fet avans, de rebutjar nostre periòdic. Si algú sent entusiasme per nostres ideals i, per oblid o desconeixement, no ha rebut el periòdic, serveixis avisar-ho a la nostre Administració.

NAIXEMENT.—Nostre caríssim amic el regidor regionalista D. Pere Solà i la seva distingida esposa D.ª Maria Camps, son pares, per primera vegada, d' un hermós nèn, nascut felíçment.

An els novells pares i a llurs respectives famílies, nostre més coral enhorabona.

FUNERALS.—El dimarç passat se 'n celebraren en la Parroquia de Sta. Susanna del Mercadal, en sufragi de l' ànima de qui fou nostre entranyable amic i company Mn. Joan Roquet (q. a. C. s.)

La part musical estigué encomenada.

en el primer ofici a l' Escolania i Clerecia parroquial; en el segon a l' «Schola Cantorum» del Seminari i en el tercer a la Capella de Música del Mestre Rué. Aquesta última executà brillantment la gran Missa de *Requie* de Perosi.

La gentada que hi assistí fou extraordinària. Tots els estaments de la ciutat reteren nou homenatge al sacerdot zelós i patriota que tan aviat ha deixat la Patria terrenal. Ben poques vegades se veu a Girona una tan gran manifestació de dol.

Renovè a la benvolguda família Roquet nostre sincer condol.

AL VOL. —

El pont de ferro que hi há demunt del Ter en el lloc anomenat «La Barca», s' está fent mal bé pel rovell que se 'l va menjant poc a poc. Amb una capa de pintura se 'n preservaria, però aquesta pintada ja fá alguns anys que 's necessita i segons tenim entès aixís ho informà oportunament la Quefatura d' Obres públiques de la provincia. Perqué no 's realitza, doncs?—Perqué manca l' ordre de Madrid i aquesta fá anys que s' espera. ¡Ventatges innegables del Centralisme!

No obstant cridè l' atenció de la Quefatura d' Obres públiques per a que esperoni al Departament burocràtic que correspongui, a fi de que el més prompte possible pugui portar-se a cap una obra tan necessaria o que al menys declari amb quins obstacles s' ensopega, a l' objecte de que el públic se n' enteri i no culpi, com ho fá, al organisme provincial d' Obres Públiques.

Corones dentals Audouard

de 21 Kts., fetes a mida i col·locades en dos hores, estalviant viatges i visites inútils.—De 20 a 30 pessetes.

Estudis i dictàmens radiogràfics

d' anomalies de la dentició en els infants i d' enfermetats dels ossos i demès desordres de les sinusitats bucals

PONTS - BRIDGES - INLAYS

i trevalls d' or a preus convencionals.

St. Francisco 12-1er. — GIRONA

Mercat de Girona

Dia 19 febrer 1916

Productes agrícoles	Máxim		Mínim	
	Ptes.	Cts.	Ptes.	Cts.
Blat (els 100 Kgs.)	34'00		33'00	
Ordi "	28'50		28'00	
Sévol "	30'00		29'00	
Civada "	28'00		27'50	
Blat de moro "	32'00		31'00	
Fasols "	62'00		61'00	
Faves "	34'00		33'00	
Pésols "	—		—	
Cigróns "	49'00		47'00	
Arroç "	70'00		48'00	
Fasols "	60'00		58'00	
Garrofes "	17'75		17'00	
Fenc (el quintar metric)	—		—	
Palla "	—		—	
Patates "	21'50		16'50	
Arrels i tuberculs	—		—	
Llana blanca	230'00		230'00	
id. negra	220'00		220'00	
Vi (el hectòlitre)	50'00		45'00	
Aiguarent "	—		—	
Alcohol "	—		—	
Oli d' oliva "	125'00		110'00	
Formatges (el Kilo)	05'50		05'00	
Greixos "	02'75		02'50	
Bacallá sec "	01'85		01'75	
Cavalls (per cap)	—		—	
Mules "	—		—	
Burros "	—		—	
Vaques "	550'00		500'00	
Cabres "	—		—	
Porcs "	—		—	
Bous "	650'00		500'00	
Gallines (una)	06'00		04'00	
Pollastres "	03'00		02'00	
Ous (dotzenes)	01'30		01'20	

L'orres — Imprenta — Girona

GRAN FÀBRICA

d' Aiguardents,
Licors,
Aixarops,
Vermouth,
i vins selectes
de

JAUME REGÁS

Pont Major de Girona

Grans premis en les Exposicions univ-
ersals de Paris (1878) i de Barcelona (1888)

SOMBRERERIAde **RAIMONDA CREUHET**

Rambla Llibertat-22 - (Sota les voltes)

Gran assortit de sombreros i
gorres de totes classes.

Trajos per a nens**F. SOLÀ****Optic i Joier**

Rambla de la Llibertat, - 26

GIRONA**Busquets i Llapart****BANQUERS**

Ciutadans 5 i Ferreries Velles 6. — GIRONA

Telefons: Urbà, 88 — Interurbà, 53

Comprém i veném, a l' acte,
tota classe de valors nacionals i
extrangers.

Realitzém, amb gran ventatja,
totes les operacions de

**BANCA, BORSA, CANVI,
VALORS i CUPONS**

Dalman Carles,
Plà i Cia.

Editors. -- GIRONA

Fabrica de Galetes i Biscuits

DE

SALVADOR PLAJA

Premis en les Exposicions In-
ternacionals del Tibidabo i de
Barcelona

Telèfon 204 - Figuerola 33.-GIRONA

PERE M. CARRÉHabilitat de Classes passives,
de Presons i de Sanitat**CENTRE ADMINISTRATIU**

Representació d' Ajuntaments,
fabricants i particulars.

(Unit despatx amb consulta gratis als Ajuntaments)

Representant en Barcelona i Madrid

Carrer de la Forsa, 8, 1er.-Girona

Telefon interurba núm. 40

ESMERAT SERVEI D' AUTOS**I COTXES DE LLOGUER**

DE

J. PLÉ, BOSCH Y Cia.

Ciutadans, 10 i Ronda Figuerola

Telèfon 221

Telèfon 236

Especialitat en carruatges per
a empreses particulars i oficials,
casaments, bateigs i enterra-
ments, etc., etc.

Economia en els preus**GRAN ESTABLIMENT**de **MANUEL PUJADAS**

Antiga CASA BONET, fundada en 1840

Abeuradors 10 i 12

Rambla de la Llibertat, 39

GIRONA

Camiseria, Merceria, Perfumeria, Llenceria,
Optica de Precisió

Inmens assortit en Corbates, Teixits i gen-
res de punt per a la temporada d' hivern
ESPECIALITAT EN ELS ENCÀRRECS

SABÓNS*Barangé***BARCELONA,
GRANOLLERS, GIRONA****Alfred Ferrer****SASTRE-MODISTO**Plaça Constitució, 4, 1^{er}i Plaça Bell-lloch, 2, 2^{on}**GIRONA****IMPREMPTA****I LLIBRERIA****D. TORRES**: **OBJECTES** :**D' ESCRIPTORI****GIRONA PL. CONSTITUCIO, 9****SASTRERIA SMART**de **J. Fernandez**

Ciutadans - 18

Tall inmillorable.
Les mes altes novitats
en tota temporada

Perruqueria de

R. CARBÓ

Ciutadans, 16 (Hotel Italians)

Especialitat en el tall del cabell i barba

Servei esmerat

i antisèptic.

Abonaments

especials

Estanislau Aragó

Procurador dels Tribunals

Ciutadans -- 5. -- GIRONA

De 9 a 12 i de 6 a 9

Josep M.^a Riera i Pau

Metge Especialitzat en Malalties de

GOLA, NAS i ORELLES

Consulta de 9 a 12

NOU DEL TEATRE - 1 - 1er.

(cantonada a la plaça del Vi)

EL GIRONÉS

PERIÓDIC SETMANAL

POLÍTICA, LITERATURA, ART, CIENCIA, INFORMACIÓ LOCAL I COMARCAL

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Girona trimestre	1'50 ptes.
A fòra	2'00 "
Numero solt	0'10 "